

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยประยุกต์ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลและภาคีที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์กลุ่ม และการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่กับขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์คำบอกเล่า การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์สถานการณ์ การใช้ตารางตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงซ้อน และสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลและภาคีที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) อันได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมสมอง แผนที่ความคิด และการถอดบทเรียน โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

หน่วยในการวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้ หน่วยในการวิเคราะห์ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive) อาศัยเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่วิจัย ดังนี้

1. มีพื้นฐานการดำเนินงานที่ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นที่โดดเด่น ต่อเนื่องโดยได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. มีบริบทของพื้นที่ ทูทางสังคม ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้าน และอยู่ในเขตอำเภอที่มีระดับชั้นแตกต่างกัน
3. เป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์ทำงานร่วมในโครงการเสริมสร้างความร่วมมือด้วยการใช้แนวคิด หลักการ และเครื่องมือการจัดการความรู้สู่เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชายธง อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในอำเภอระดับชั้น 3 จัดอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก อยู่ห่างจากตัวจังหวัดนครสวรรค์ประมาณ 87 กิโลเมตร มีหมู่บ้านในเขตการปกครองจำนวน 9 หมู่บ้าน ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มกับภูเขาประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่เป็นหลัก เคยได้รับรางวัล อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2549 รางวัล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น (เหมืองแร่) ปี 2549 รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ประจำปี 2549 รางวัลศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่มีผลงานโดดเด่นด้านเครือข่ายการเฝ้าระวัง แก้ไขปัญหาครอบครัวระดับจังหวัด ปี 2550 รางวัลดีเด่นด้านการจัดนิทรรศการและการนำเสนอ ผลงานการดำเนินงานสุขภาพจิตและจิตเวชโดยเครือข่ายผู้ชุมชน ปี 2551 รางวัลดีเด่นด้านการ บูรณาการงานสุขภาพจิตและจิตเวชโดยเครือข่ายชุมชน ปี 2551 รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ปี 2551 และรางวัลการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการคาราวาน เสริมสร้างเด็ก ปี 2551

องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในอำเภอระดับ ชั้น 2 จัดอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดนครสวรรค์ประมาณ 37 กิโลเมตร มีหมู่บ้านในเขตการปกครองจำนวน 17 หมู่บ้าน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำยม และแม่น้ำน่านซึ่งไหลมาบรรจบกันประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ การทำนา เคยได้รับรางวัล อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2548 รางวัล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ประจำปี 2549 รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหาร จัดการที่ดี ปี 2550

บทบาทของทีมวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีทีมวิจัยที่คอยช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานตลอดระยะเวลา การเก็บรวบรวมข้อมูล ทีมวิจัยทั้งหมดรวมทั้งผู้วิจัยด้วยมีจำนวน 4 คน ประกอบด้วยผู้ช่วยนักวิจัย 3 คน โดยเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยในพื้นที่ เป็นนักวิจัยอิสระที่เคยผ่านการอบรม เทคนิคการเข้าถึงชุมชนและเทคนิคการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ

การแบ่งบทบาทของทีมวิจัยนั้น ผู้ที่มีบทบาทหลัก คือ ผู้วิจัยที่ทำหน้าที่ในการวางแผน เก็บข้อมูล การประสานงานในพื้นที่ การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมทั้งเลือกผู้เข้าร่วมประชุมในเวที แต่ละครั้ง โดยการวางแผนในแต่ละครั้งจะให้ผู้ช่วยนักวิจัยเข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย ทั้งนี้ ผู้ช่วยนักวิจัยสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาได้เป็นอย่างดี ในส่วนการเก็บข้อมูลในรูปแบบ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์กลุ่มผู้วิจัยจะดำเนินการด้วยตนเอง ส่วนการเก็บข้อมูลใน รูปแบบการสนทนากลุ่ม การประชุมแบบมีส่วนร่วมนั้น ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ และมีผู้ช่วยนักวิจัยทั้งสามคนช่วยในกระบวนการด้วย

บทบาทของผู้ช่วยนักวิจัยในแต่ละช่วง มีหน้าที่ในการจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ และ เครื่องมือที่ใช้ในเวที โดยแบ่งบทบาท ดังนี้

1. ผู้ช่วยนักวิจัยคนที่ 1 ทำหน้าที่ในการลงทะเบียนผู้เข้าร่วมในเวทีต่างๆ
2. ผู้ช่วยนักวิจัยคนที่ 2 ทำหน้าที่ในการสังเกตการณ์ การจับประเด็น และการจดบันทึก

ข้อมูล

3. ผู้ช่วยนักวิจัยคนที่ 3 ทำหน้าที่ในการถ่ายรูป บันทึกภาพ บันทึกเสียง และอำนวยความสะดวกในการจัดเวที พร้อมกับการประสานการทำงานร่วมกับผู้ดำเนินรายการและผู้วิจัย นอกจากนี้ผู้ช่วยนักวิจัยทั้งสามคนยังทำหน้าที่ในการตรวจสอบประเด็นที่ผู้วิจัยได้เตรียมในการเข้าสู่เวทีแต่ละครั้งว่ามีความครอบคลุมหรือไม่ อย่างไร เพื่อช่วยนักวิจัยในอีกทางหนึ่งด้วย

กลุ่มเป้าหมายหลักในการวิจัย

การศึกษากลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในครั้งนี้ ได้กำหนดประชากรในการศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารองค์กร ในอดีตและปัจจุบัน 6 คน ได้แก่ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอดีตและปัจจุบัน/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอดีตและปัจจุบัน 16 คน ได้แก่ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 3) พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน 10 คน ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนช่างโยธา เจ้าหน้าที่วิเคราะห์เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน 4) ผู้นำชุมชน แกนนำชุมชน และตัวแทนหน่วยงานในพื้นที่ 6 คน รวมทั้งหมด 48 คน

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย (Key Informants) ประกอบด้วยกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง

1. เกณฑ์การพิจารณา

1.1 เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่เป็น/เคยเป็นผู้บริหาร สมาชิกสภา ผู้นำ/แกนนำชุมชนของตำบล และมีส่วนในการรับรู้ ตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล และพร้อมในการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

1.2 สามารถที่จะร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการดำเนินการวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 มีลักษณะของผู้รับการเปลี่ยนแปลง

1.4 รับฟังเหตุผลและกล้าแสดงออก

2. บทบาทของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล การดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลและร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ในระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับเครือข่าย

2.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลทั้งในอดีต และปัจจุบัน

เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล

1. นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย จำนวน 3 คน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเชิงพื้นที่ และ ได้ผ่านการอบรมจากผู้วิจัยเพื่อให้เข้าใจปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีการ และขั้นตอนในการ ทำงาน ทั้งนี้ เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยถือเป็นเครื่องมือสำคัญใน การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

2. แบบบันทึกข้อมูล ในการศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักฐานต่างๆ ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลที่เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนา กลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ประกอบด้วย ประเด็นตามกรอบเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4. แนวคำถามในการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) ประกอบด้วยประเด็นตามที่มี เนื้อหาด้ายกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แต่ไม่ได้ยึดรูปแบบที่ชัดเจนขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม โดยมีประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย

5. แนวคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วยประเด็น กรอบเนื้อหาและเรื่องที่เกี่ยวข้องๆ ให้สามารถสนทนาร่วมกันได้ ผนวกกับผลสรุปจากการเก็บรวบรวม ข้อมูลเบื้องต้นจากพื้นที่เพื่อสะท้อนความคิดเห็น ทุกคนคิด เพื่อตรวจสอบข้อมูลสภาพและระบบ คุณค่าของบุคคล กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง

6. การประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อถอดบทเรียน สะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น กลไกการพัฒนาท้องถิ่น และเงื่อนไขและปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบล

7. แผนที่ความคิด เพื่อประมวลและสรุปบทเรียนกิจกรรม/โครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวกับกลไก เงื่อนไขและปัจจัยในการพัฒนาท้องถิ่นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

8. บันทึกภาคสนาม (Filed Note) เป็นการจัดบันทึกข้อมูลในแต่ละครั้งที่ออกเก็บข้อมูล เป็นเครื่องมือช่วยในการจำของผู้วิจัย และผู้ช่วยนักวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนการดำเนินการวิจัย กลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ บทความ ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่นำมาใช้ในการอธิบายพัฒนาการของกระบวนการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล และกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นตอนที่ 2 เก็บข้อมูลภาคสนาม

1. การเข้าสนาม หลังจากดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้เข้าพื้นที่โดยการแนะนำตัวเองและวัตถุประสงค์ที่เข้ามาทำวิจัยในพื้นที่กับอดีตผู้บริหาร อดีตประธานสภา อดีต สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารปัจจุบัน ประธานสภา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล แกนนำชุมชน และตัวแทนหน่วยงานในพื้นที่

2. การสัมภาษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาข้อมูลรายละเอียดตามขอบเขตเนื้อหาพัฒนาการของกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น กลไกการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันจากอดีตผู้บริหาร ผู้บริหาร พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล แกนนำชุมชนหรือผู้รู้ และตัวแทนหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นพัฒนาการของกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น และกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันจากอดีตผู้บริหาร ผู้บริหาร พนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบล แกนนำชุมชน และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่กับองค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นพัฒนาการของกระบวนการพัฒนาและกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยประยุกต์วิธีวิทยาการถอดบทเรียนประกอบเพื่อตรวจสอบและเติมเต็มข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสัมภาษณ์กลุ่มในประเด็นพัฒนาการของกระบวนการพัฒนา กลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จากกิจกรรมการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 การประชุมร่วมกับอดีตผู้บริหาร ผู้บริหาร พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล แกนนำชุมชนหรือผู้รู้ และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล พื้นที่ละ 2 ครั้ง เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ การร่วมวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์องค์การ (SWOT Analysis) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.5 การวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ขั้นตอนการวิจัยเชิงแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ การเตรียมประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก เตรียมการสนทนากลุ่ม การประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำประเด็นคำถามและเนื้อหา

ขั้นที่ 2 การวางแผน เป็นการจัดเตรียมประเด็นที่ได้จากขั้นที่ 1 การเตรียมการประชุม โดยการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่

ขั้นที่ 3 การดำเนินการ ดำเนินการสัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม และการจัดการประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อวิเคราะห์กระบวนการพัฒนา กลไกการพัฒนาท้องถิ่น เจือจางและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการประชุมแบบมีส่วนร่วมกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แกนนำชุมชน และตัวแทนหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับ อบต. มีผู้เข้าร่วมจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทรายธง จำนวน 22 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย จำนวน 21 คน

2.6 แผนที่ความคิด (Mind Map) ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคแผนที่ความคิดในการประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อถอดบทเรียนกับผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล แกนนำชุมชน และตัวแทนหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2.7 การถอดบทเรียน (AAR) ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ในการถอดบทเรียนกิจกรรม/โครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แกนนำชุมชน และตัวแทนหน่วยงานในพื้นที่

2.8 การตรวจสอบข้อมูล ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulations) ตลอดระยะเวลาที่เก็บข้อมูล เพื่อตรวจสอบข้อมูล

ว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาอธิบายปรากฏการณ์ และเพื่อวางแผนการเก็บข้อมูล ในครั้งต่อไป เนื่องจากข้อสรุปในพื้นที่ที่มีความสำคัญและมีความหมาย ซึ่งการตรวจสอบด้วยวิธีการ ที่แตกต่างกันจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีน้ำหนักมากขึ้น และเป็นตัวแทนของข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ (Martin Bulmer, 1997, p. 30) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน ในช่วงเวลาและสถานที่ที่แตกต่างกัน รวมถึงผู้วิจัยมีผู้ช่วยนักวิจัย 3 คนช่วยในการเก็บข้อมูลแต่ละช่วง ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการตรวจสอบข้อมูลว่าข้อมูลที่ได้จากการเก็บของนักวิจัยหลายคนนั้นมีความ เหมือน ความแตกต่างกันอย่างไร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การจัดประชุมแบบมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อสรุปเป็นประเด็นต่างๆ และจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปวิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

ตาราง 1 แสดงการศึกษาการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วัตถุประสงค์	ประเด็นเนื้อหา	ตัวชี้วัด	วิธีการ	แหล่งข้อมูล	ผลลัพธ์
1. ศึกษาการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	เพื่อศึกษาการพัฒนารวมถึงพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	กระบวนการพัฒนาและกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	1. บริบทพื้นที่ 2. สภาพปัญหาการพัฒนา 3. กระบวนการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล	1. การเข้าสนาม 2. การจดบันทึก 3. การสัมภาษณ์ - การสัมภาษณ์เชิงลึก - การสัมภาษณ์กลุ่ม	1. ผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลในอดีตและปัจจุบัน 2. ทัศนคติของผู้นำในอดีตและปัจจุบัน 3. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอดีตและปัจจุบัน 4. พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล 5. ผู้นำชุมชน	ได้ทราบกระบวนการพัฒนาและกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน - บริบทพื้นที่ - พัฒนาการของกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล - กลไกการพัฒนาท้องถิ่นจากนวัตกรรมการทำงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตาราง 2 แสดงการศึกษาเงื่อนไขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วัตถุประสงค์	ประเด็นเนื้อหา	ตัวชี้วัด	วิธีการ	แหล่งข้อมูล	ผลลัพธ์
2. ศึกษาเงื่อนไขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	เพื่อวิเคราะห์เงื่อนไขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	เงื่อนไขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	1. กลไกการพัฒนาท้องถิ่นจากกิจกรรมการทำงาน 2. เงื่อนไข/ปัจจัยภายใน - การบริหารองค์การ - การพัฒนากิจกรรม - ศักยภาพบุคลากร - เงื่อนไข/ปัจจัยภายนอก - บทบาทภาคภายนอก - นโยบายภาครัฐ 3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลไกการพัฒนาท้องถิ่นกับปัจจัย/เงื่อนไขภายในและภายนอก	1. การสัมภาษณ์ - การสัมภาษณ์เชิงลึก - การสัมภาษณ์กลุ่ม 2. การจดบันทึก 3. การสนทนากลุ่ม 4. การประชุมแบบมีส่วนร่วม 5. แผนที่ความคิด (Mind Map)	1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 2. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 3. พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล 4. แกนนำชุมชน 5. ตัวแทนหน่วยงานในระดับพื้นที่	ได้ทราบเงื่อนไขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลไกการพัฒนาท้องถิ่น ในประเด็น 1. กลไกการพัฒนาท้องถิ่นจากกิจกรรม/โครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล 2. เงื่อนไขและปัจจัยภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง 3. บทวิเคราะห์กลไกการพัฒนาท้องถิ่นของตำบลที่สัมพันธ์กับ ดัชนี/ปัจจัยภายในและภายนอก

ตาราง 3 แสดงถอดบทเรียนกลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วัตถุประสงค์	ประเด็นเนื้อหา	ตัวชี้วัด	วิธีการ	แหล่งข้อมูล	ผลลัพธ์
3. ถอดบทเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น	เพื่อถอดบทเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง	บทเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง	บทเรียนจากการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	1. การสนทนากลุ่ม 2. การประชุมแบบมีส่วนร่วม 3. แผนที่ความคิด (Mind Map) 4. วิธีการถอดบทเรียน (AAR)	1. ศูนย์ผลการศึกษาวิเคราะห์ในท้องถิ่น 2. เวทีประชุมแบบมีส่วนร่วม	ได้ทราบบทเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นจากนวัตกรรมการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล - บทเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง